

ACC010/20/000059

TERMES DE REFERÈNCIA:

“Enfortir les capacitats a La província d’Inhambane per augmentar La resiliència davant de La pandèmia de La Covid-19, promovent La justícia de gènere”

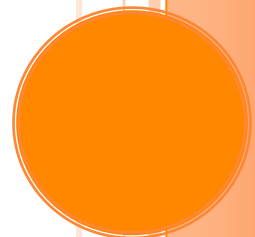
Licitant: Enginyeria Sense Fronteres

Cobertura geogràfica: Província d’Inhambane (Moçambic).

Durada del projecte de l’01/04/2020 al 30/09/2022

Pressupost del projecte 286.296,73 €

Responsable del projecte: [Uxia Brasa](#)

ÍNDICE

AVALUACIÓ FINAL DEL PROJECTE	2
1. RESUM DE LA INTERVENCIÓ	2
2. ANTECEDENTS, FONAMENTS I OBJECTIU DE L'AVALUACIÓ	3
3. LÒGICA DE LA INTERVENCIÓ	5
3.1 Matriu del projecte amb enfoc basat en el gènere i els drets humans (EBGiDH)	5
3.2 Resultats esperats i principals activitats de la intervenció	5
3.3 Població beneficiària del projecte	7
4. OBJECTIUS, ABAST I LIMITACIONS DE LA INTERVENCIÓ	8
4.1 Objectius	8
4.2 Abast temporal de l'avaluació	8
4.3 Limitacions de l'avaluació	9
5. CRITERIS PER A L'AVALUACIÓ	9
5.1 PERTINENÇA - qüestions que cal analitzar durant l'avaluació	9
5.2 EFICÀCIA qüestions que cal analitzar durant l'avaluació	10
5.3 PARTICIPACIÓ qüestions que cal analitzar durant l'avaluació	11
5.4 SOSTENIBILITAT qüestions que cal analitzar durant l'avaluació	11
6. FASES I EINES DE L'AVALUACIÓ	12
6.1 Fases de l'avaluació	12
6.2 Mètodes i eines d'avaluació	13
6.3 Perfil de l'equip d'avaluació	14
7. PRINCIPIS DE L'AVALUACIÓ	14
8. RESULTATS ESPERATS	15
9. PLA DE COMUNICACIÓ I DIVULGACIÓ DELS RESULTATS	15
10. PERÍODE D'AVALUACIÓ	16
11. PRESSUPOST	16
12. PRESENTACIÓ DE PROPOSTES	16

TERMES DE REFERÈNCIA

AVALUACIÓ FINAL DEL PROJECTE

1. RESUM DE LA INTERVENCIÓ

L'objecte de l'avaluació és el projecte "Enfortir les capacitats a La província d'Inhambane per augmentar La resiliència davant de La pandèmia de La Covid-19, promovent La justícia de gènere".

El pressupost general del projecte és de 286.296,73 €, dels quals 150.000 € estan finançats per l'Agència Catalana de Cooperació pel Desenvolupament.

El projecte s'inicia el dia 1 d'abril de 2021, i finalitza el 30 de setembre de 2022.

La nostra contrapart local és la União Nacional de Camponeses (UNAC), és un moviment que representa els interessos dels camperols a Moçambic. Està registrada a Moçambic com una organització sense finalitat lucrativa, i té representació a gairebé tots els districtes del país. La seva estratègia es basa en 3 pilars, que són: Advocacia a nivell nacional, regional, i global sobre assumptes com la repercussió de l'agricultura, l'enfortiment de les capacitats de les organitzacions d'agricultors i abastiment d'informacions relacionades amb l'agricultura per les persones interessades. Aquests pilars estan basats en temes transversals: medi ambient, VIH/SIDA i gènere.

La UNAC i ESF treballen conjuntament des del 2009 donant resposta a les necessitats de les famílies camperoles de la Província d'Inhambane, particularment al Districte de Funhalouro.

Les línies treballades en les actuacions del projecte són infraestructures d'aigua, sanejament i higiene, sobirania alimentària, igualtat de gènere i enfortiment institucional a la província d'Inhambane en general i al districte de Funhalouro en particular..

El treball desenvolupat té com a objectiu enfortir el teixit social i el coneixement de les comunitats sobre els seus drets i com articular-los. Els processos tenen com a objectiu enfortir les institucions públiques de la Província, contribuir a la millora de la cobertura d'aigua i sanejament al districte de Funhalouro i fer un seguiment de les pràctiques agrícoles dels camperols i camperoles de tota la província. La línia de gènere és un eix central i la dona és protagonista de totes les accions per garantir un desenvolupament humà que respecti els drets de les dones.

En el context del treball realitzat, comptem amb col·laboracions contínues amb DPASA (Direcció Provincial d'Agricultura i Seguretat Alimentària), DPOPHRH (Direcció Provincial d'Obres Públiques, Habitabilitat i Recursos Hídrics) i SPAS (Serveis Provincials d'Afers Socials) de la Província d'Inhambane.

2. ANTECEDENTS, FONAMENTS I OBJECTIU DE L'AVALUACIÓ

Enginyeria Sense Fronteres (ESF) és una organització no governamental de desenvolupament i cooperació internacional registrada a Catalunya, Espanya. ESF es va crear el 1991 i té presència Moçambic des de 2006.

Des de l'incí de la presència al país, ESF desenvolupa les seves activitats a la província d'Inhambane, realitzant actuacions en les àrees, d'agricultura, equitat de gènere i aigua i sanejament. Té per objectiu garantir la promoció dels drets humans, especialment els drets de les dones, amb especial èmfasi a la població de les àrees rurals i camperoles.

Entre les limitacions de l'accés de la població als serveis bàsics, trobem una mala gestió dels recursos hídrics, que provoca la violació del Dret Humà a l'Aigua i el Sanejament (DHAS) de gran part de la població rural de la província, així com un pobre accés a una alimentació adequada i equilibrada.

La població local d'un dels dos districtes més vulnerables d'Inhambane, el districte de Funhalouro, té un accés limitat a l'aigua potable en quantitat i qualitat. Així, el seu dret d'accés, control i ús sostenible, inclusiu i equitatiu del recurs és violat.

Com a resultat del treball inicial, el "Projecte pilot d'aigua riral al districte de Funhalouro" (2010-2011) va ser definit conjuntament amb la UNAC, la contrapart moçambicana d'ESF, seguit pel "Programa d'aigua, sanejament i reforç institucional al districte de Funhalouro" (2011-2017).

Després de l'experiència adquirida al districte durant auests anys, la identificació realitzada en conjunt amb enitats locals va detectar un baix nivell d'implicació i reconeixement de les dones a les comunitats i als espais de presa de decisions, tan públics com privats. Es va identificar una elevada desigualtat de gènere degut al sistema patriarcal que es basava en una societat jeràrquica en la qual els homes tenen l'autoritat i els recursos.

Aquesta estructura no només construeix espais diferenciats en la vida pública i privada, sinó també estereotips de gènere discriminatoris. Aquesta construcció social i l'accés limitat de les dones a la propietat, el control de recursos i la gestió del temps fan de la discriminació de gènere un problema estructural normalitzat. Tot això implica la vulneració dels drets humans de les dones i les nenes a la província. A més, les creences culturals i històriques del país, basades en el patriarcat, dificulten el desenvolupament humà de les dones i les nenes al país.

S'accedeix a l'aigua a través de pous, però moltes comunitats no tenen la capacitat de perforar, de manera que aquestes poblacions no tenen font i necessiten recórrer llargues distàncies a altres llocs per proveir-se; l'activitat que solen realitzar dones i nens, limitant el seu temps productiu o educatiu.

Pel que fa al sanejament, es practica la defecació oberta, amb el corresponent risc de malalties d'origen hídric. Les dones que formen part d'un grup de gestió de l'aigua no són valorades, ni es reconeixen les seves habilitats de lideratge, participació i paper actiu en la presa de decisions.

Amb aquesta perspectiva i amb la voluntat d'enfortir les polítiques de gènere, es va formular el projecte "Enfortiment de les dones agricultores a la província d'Inhambane per al lideratge en la gestió de l'aigua i el desenvolupament agrícola i el seguiment de la UNAC en la promoció de la seva Política de Gènere" (ACCD 2015-2017).

A causa dels bons resultats, l'impacte positiu i l'alta acceptació del projecte per part de la població beneficiària, s'ha definit un nou programa per treballar de manera interrelacionada, d'acord amb els principis de l'aigua, el gènere i la sobirania alimentària. Aquestes línies de treball es van centrar a garantir el Dret Humà a l'Aigua i al Sanejament (per al consum humà i productiu) per tal de tenir una qualitat de vida i unes condicions sanitàries adequades. Enfortir la capacitat dels camperols per augmentar la seva producció, ja que l'agricultura d'autoconsum és el principal mitjà de vida, i l'enfortiment del moviment camperol a través de la UNAC per lluitar per la sobirania alimentària dels camperols. Tot això amb la introducció d'un enfocament de gènere en ambdós sectors per reduir les desigualtats i vulnerabilitats de les dones i promoure així un desenvolupament socioeconòmic més sostenible i just.

A més d'aquest problema existent i a causa de la nova situació creada per l'emergència humanitària de la pandèmia de covid-19, el context actual en relació amb els drets de les dones s'ha vist molt afectat i és preocupant. Dones i nenes, que són els col·lectius més afectats per les crisis humanitàries; en el cas de la pandèmia del coronavirus SARS-CoV-2 a moçambic rural, no és diferent i està rebent els impactes més negatius i augmentant la bretxa de gènere a causa de les restriccions de mobilitat i el tancament d'escoles.

Les dones i les nenes són les responsables de l'atenció familiar, tant de salut com d'atenció domiciliària, per la qual cosa la seva càrrega de treball a casa ha augmentat. Al seu torn, les dones són les més afectades per les restriccions als mercats i a la circulació, ja que l'economia informal és l'activitat productiva més freqüent entre les dones de les zones rurals de la província, la qual cosa ha reduït considerablement els seus ingressos familiars.

Pel que fa a la situació de la COVID-19 a Moçambic (abril de 2020), el país va entrar en estat d'emergència i va anunciar mesures que restringien l'activitat d'empreses, organitzacions i establiments; limitacions en el funcionament del transport, els mercats, les escoles i els hospitals per reduir el moviment de persones com a forma de contenir la propagació del virus. A partir d'aquest document, l'Estat de Calamitat Pública continua declarat, indefinidament i en funció del risc de propagació de la pandèmia.

D'acord amb les necessitats identificades a la província d'Inhambane i amb especial atenció al districte de Funhalouro, la intervenció en virtut d'aquesta avaluació es guia per les polítiques i lleis de la regió: la Política Nacional de l'Aigua i el Manual Tècnic per a la implementació de projectes d'abastament d'aigua i sanejament rural, la Política Nacional de Gènere i l'Estratègia Nacional de Gènere en el Sector Agrari (EGSA)

En aquest punt, és on emmarquem aquesta fase del projecte per avaluar.

ESF i la UNAC consideren que aquesta fase del projecte és adequada per dur a terme una avaluació amb l'objectiu d'avaluar els resultats de les intervencions de mostra i aprenentatge per a futures fases d'implementació, amb l'objectiu d'enfortir els vincles entre resultats, conclusions, recomanacions que ens permetin millorar la presa de decisions i el disseny de futures fases.

D'altra banda, és el moment de dur a terme l'avaluació com una oportunitat perquè no només és un requisit de la normativa de seguiment i justificació de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, sinó també perquè disposem dels recursos necessaris per poder dur-la a terme.

3. LÒGICA DE LA INTERVENCIÓ

3.1 Matriu del projecte amb enfoc basat en el gènere i els drets humans (EBGiDH)

Objectiu general: Contribuir a la millora del desenvolupament humà i la mitigació de l'impacte de la pandèmia de COVID-19 en la població de la província d'Inhambane, mitjançant l'enfortiment de les institucions públiques i el moviment social camperol UNAC en matèria de gestió de l'aigua i seguretat alimentària des d'una perspectiva de gènere i la protecció dels drets de les dones.

Objectiu específic: Enfortir les institucions públiques de la província d'Inhambane i el moviment camperol de la UNAC (Unió Nacional de Camperols), en el desenvolupament de les capacitats de gestió de desastres, assegurant els serveis bàsics i augmentant la resiliència de la població rural per fer front a l'emergència creada per la pandèmia de covid-19, des d'una perspectiva de gènere i la protecció dels drets de les dones.

3.2 Resultats esperats i principals activitats de la intervenció

R1. Reforçades les capacitats de les institucions públiques de la província d'Inhambane i dels moviments rurals per mitigar l'impacte socioeconòmic i sanitari de la pandèmia de COVID-19, creant mecanismes per augmentar la seguretat alimentària i la resiliència de la població; protecció dels drets de les dones i dels homes.

A.1.1 Cicle de formació contínua per al personal de les autoritats locals (punts focals de gènere dels Serveis d'Afers Econòmics del Districte (SDAE) i la Unió Nacional d'Agricultors (UNAC)) sobre la implementació de l'Estratègia Agrària de Gènere (EGSA) a la província d'Inhambane, tenint en compte els problemes de les dones rurals en el nou context de la pandèmia de COVID-19.

R2. La Unió Provincial de Camperols d'Inhambane (UPCI) i el seu pla estratègic s'han reforçat per a garantir el suport a les associacions camperoles de tota la província per a la protecció dels mitjans de subsistència i la seguretat alimentària en temps d'emergència humanitària, amb especial atenció als drets de les dones rurals.

A.2.1 Enfortir l'associacionisme i la sostenibilitat dels moviments camperols de la província d'Inhambane, mitjançant l'impuls d'assemblees generals i la difusió de mesures per protegir i prevenir la pandèmia de COVID-19 als camperols de la província.

R3. Millorada la resiliència de les famílies camperoles de Funhalouro assegurant el Dret Humà a l'Aigua i al Sanejament, i les condicions d'higiene adequades, per mitigar la propagació de la pandèmia de COVID-19 i altres malalties d'origen hídric.

A.3.1 Seleccionar comunitats amb fonts danyades i adaptar els protocols de prevenció de la pandèmia COVID 19; per mitja de la sensibilització comunitària i creació de comitès de vigilància.

A.3.3 Rehabilitar infraestructures d'aigua per a diferents usos segons les necessitats de cada comunitat del barri de Funhalouro

A.3.4 Enfortir/Revitalitzar els Comitès d'Aigua a través de la formació, el seguiment i el seguiment, reforçant el paper de la dona en la gestió dels recursos hídrics.

A.3.5 Promoció de bones pràctiques d'higiene i sanejament a les comunitats per reduir la transmissió comunitària de malalties de subministrament d'aigua, especialment el virus SARS-CoV 2.

R4. Augmentada la seguretat alimentària i garantit el manteniment dels mitjans de vida de les famílies camperoles del districte de Funhalouro adaptant les pràctiques agrícoles per reduir la seva vulnerabilitat al canvi climàtic i a les crisis socio sanitàries.

A.4.1 Formació periòdica i seguiment de les pràctiques agrícoles dels pagesos de Funhalouro, per millorar la producció en funció dels recursos disponibles localment i de les condicions restrictives imposades per les mesures anti-COVID-19.

3.3 Població beneficiària del projecte

A Titulars de drets:

- Dones camperoles de 28 comunitats de la Província d'Inhambane (aprox.16.800p).
- Famílies camperoles, especialment aquelles que es troben en situació de vulnerabilitat especial (12%). 2.100 persones.
- 4 Comitès d'Aigua (CdA) de 5 comunitats del Districte de Funhalouro. 60 (30 homes i 30 dones).
- Població de les 5 comunitats del Districte de Funhalouro amb fonts d'aigua rehabilitades i sensibilitzades sobre sanejament. 1250 persones; 688 dones, 562 homes.
- Promotors i promotores agropecuaris de 5 comunitats del Districte de Funhalouro i les seves famílies. 20 persones (10 Homes i 10 Dones)

B Titulars d'obligacions:

- Persones de les institucions públiques i autoritats locals a nivell nacional (N), provincial (P), i districtal (D).
- N: 2 (MADER) (MGCAS); P: 4 (SPAE, SPAS, DPASA, DPOPHRH); D: 15 (14 SDAE, 1 SDPI).

C Titulars de responsabilitats:

- Organitzacions de la societat civil: UNAC, UPCI, UDCF i Sindicats Districtals (UD's) de la Província d'Inhambane.
- Equip tècnic d'ESF. 4 (2 dones i 2 homes).
- Equip tècnic de la UNAC a Funhalouro. 4 (2 2 dones i 2 homes).

4. OBJECTIUS, ABAST I LIMITACIONS DE LA INTERVENCIÓ

4.1 Objectius

La finalitat d'aquests termes de referència és sol·licitar serveis de consultoria a empreses individuals o grups de consultors (amb les qualificacions adequades d'acord amb els termes de referència) per a una avaluació final del projecte amb la finalitat d'aportar informació que permeti:

Avaluar l'adequació del projecte a les necessitats institucionals i de context.

- Avaluar l'execució del projecte a nivell tècnic, d'acord amb la planificació inicialment realitzada, proporcionant informació sobre els factors que han facilitat i/o obstaculitzat l'execució de les activitats, així com les mesures adoptades per l'ONG en execució.
- Elaborar conclusions i recomanacions per a l'orientació de futures intervencions basades en lliçons apreses que puguin ser útils en intervencions similars.

4.2 Abast temporal de l'avaluació

El termini de l'avaluació abasta el període comprès entre l'1 d'abril de 2020 i el 30 de setembre de 2022. L'àmbit geogràfic de l'avaluació se centrarà en les accions a la província desenvolupada de la província d'Inhambane.

Per dur a terme l'avaluació, cal incorporar l'Enfocament Estratègic basat en Gènere i Drets Humans (EBGiDH), tal com estableix el Pla Director de l'ACCD. La incorporació de l'EBGiDH en l'avaluació de l'acció implica analitzar i discernir si la intervenció promou/protegeix els drets humans i la igualtat de gènere.

- entrar-se en el disseny, els processos i els resultats de la intervenció, amb l'objectiu d'acreditar els seus efectes en les relacions/inqualitats de gènere i en l'exercici dels drets humans.
- S'entén com un procés que fomenta la participació dels titulars de drets,
  - Que contribueix a la rendició de comptes i al desenvolupament de capacitats i a promoure l'apoderament i la transformació per a la igualtat de gènere i la realització dels drets humans.
  - Que incorpora i té en compte els resultats i impactes sobre les relacions de gènere i les dimensions dels drets humans. És responsabilitat de l'equip avaluador integrar l'EBGiDH a través dels criteris, preguntes d'avaluació i indicadors per a cadascuna de les qüestions previstes, per tal de garantir que es recullin evidències sobre els efectes de les intervencions sobre les relacions de gènere i la situació dels drets humans, especialment per a dones i homes.
- Tenir en compte la participació activa dels titulars de drets, i especialment de les dones, com a element clau per enfortir les seves capacitats i promoure l'apoderament dels col·lectius implicats en el projecte.

És responsabilitat de l'equip avaluador establir un sistema d'avaluació clar, transparent i participatiu per promoure la rendició de comptes als grups d'interès i la seva participació activa en el procés d'avaluació.

4.3 Limitacions de l'avaluació

L'avaluació està limitada pel pressupost disponible per a la seva implementació i per la dispersió geogràfica i temporal de les accions (Província d'Inhambane).

5. CRITERIS PER A L'AVALUACIÓ

La **Pertinença** dels objectius proposats per a la intervenció i els mètodes aplicats, així com les modificacions introduïdes, si n'hi ha.

Eficàcia. Si la intervenció està assolint els seus objectius d'igualtat de gènere i/o drets humans.

Participació. Examinar si s'ha promogut la participació activa i conscient dels titulars de drets i col·lectius implicats en la intervenció.

Sostenibilitat de la intervenció, en termes de continuïtat dels beneficis de la intervenció a llarg termini.

No obstant això, si l'equip de consultoria ho considera oportú i factible, podrà afegir a la seva proposta altres criteris o subcriteris complementaris que considerin interessants per a l'avaluació del projecte, i la consideració final de la qual es discutirà en conjunt amb la coordinació del projecte.

5.1 PERTINENÇA - qüestions que cal analitzar durant l'avaluació

1. Els objectius i el disseny del projecte s'han formulat en funció de les necessitats, requeriments i prioritats dels titulars de drets, responsabilitats i obligacions? Es tracta d'avaluar aspectes com:

- En cas de canvis en les necessitats i prioritats dels titulars de drets, com s'ha adaptat la intervenció?
- Hi ha necessitats que el projecte no va detectar en el seu moment i/o no va tenir en compte?
- Hi ha noves necessitats que s'han de tenir en compte per a futures accions?
- Hi ha nous titulars de drets no identificats durant el diagnòstic de la intervenció?

2. Va ser adequada la definició i selecció dels diferents titulars de drets implicats en el projecte?

Es tracta d'avaluar aspectes com:

- Aquests titulars de drets són una prioritat tenint en compte el context?
- Hi ha diferències entre els actors inicials i els que hi van participar o que van tenir accés als efectes positius de la intervenció?
- Per quins motius?
- S'han tingut en compte els diferents actors al llarg del projecte i al llarg del cicle del projecte?

3. El disseny de la intervenció, en particular el marc lògic, és coherent?

Això implica avaluar la coherència del model d'intervenció proposat amb les necessitats dels diferents actors, així com la lògica vertical del projecte, tal com s'estableix en la matriu marc lògica (relació entre objectius - resultats - activitats - mitjans) i l'avaluació de factors externs. Cal destacar que el compliment dels factors externs inclosos en el disseny de la intervenció és fonamental per a la consecució dels objectius del projecte. D'aquí la importància d'examinar-les adequadament i observar si es mantenen o es canvien les condicions externes vigents en el moment de formular la intervenció i si calia incorporar altres supòsits o prendre mesures per minimitzar factors externs.

4. La planificació de projectes incorpora objectius, resultats, activitats orientades a l'equitat, la igualtat de gènere i la promoció dels drets humans? La planificació de projectes i els documents promouen la igualtat de gènere i els drets humans d'acord amb els acords internacionals i les estratègies locals i nacionals de drets humans / igualtat de gènere?

5. Les polítiques més significatives que tenen un impacte en el medi ambient són complementàries o contradictòries amb els efectes positius de la intervenció? Per què? Es tracta d'avaluar aspectes com:

- Quina és la contribució de la intervenció a les polítiques pertinents, tant locals com regionals /nacionals (polítiques sectorials d'educació).

6. El projecte identifica i quantifica clarament els grups objectiu, distingint entre titulars de drets, responsabilitats i obligacions? L'objectiu és analitzar l'abast de l'actuació pel que fa al nombre i tipologia de destinataris directes i/o indirectes. L'avaluació de la cobertura consisteix a valorar fins a quin punt els beneficiaris reals de l'actuació corresponen als beneficiaris identificats en la fase de planificació.

5.2 EFICÀCIA qüestions que cal analitzar durant l'avaluació

- S'han assolit els objectius i resultats esperats? Per quins motius?
- A partir de la informació aportada en l'informe final de la intervenció, s'ha d'avaluar el grau d'assoliment i els motius d'aquest assoliment per a cadascun dels resultats esperats del projecte. De la mateixa manera, i sobre la base de la consecució dels resultats esperats, es pretén avaluar el grau de compliment de l'objectiu específic de la intervenció; és a dir, si el projecte ha tingut èxit o no. Finalment, aquesta qüestió haurà d'investigar possibles factors externs (presents o futurs) que hagin pogut condicionar l'èxit de la intervenció.

- Fins a quin punt s'han assolit els objectius i resultats del projecte d'igualtat de gènere?

5.3 PARTICIPACIÓ qüestions que cal analitzar durant l'avaluació

Van ser els diferents actors els principals grups tots beneficiaris dels resultats de la intervenció?

Això implica avaluar qüestions com:

- Fins a quin punt els titulars de drets s'han vist afectats o beneficiats d'accions del projecte? Quin nivell i tipus de participació han tingut els diferents titulars de drets al llarg de la intervenció?
- Els grups destinataris (titulars de drets, titulars de drets i titulars de drets) han participat de manera significativa, activa i responsable en les diferents fases del projecte? Això implica avaluar qüestions com:
  - S'haurà d'examinar específicament la participació de les dones en les diferents accions i activitats de la intervenció.
  - S'ha tingut en compte la realitat sociocultural en la planificació d'activitats?
  - Quin ha estat el grau de participació?
  - Hi ha fonts de verificació desagregades per gènere?
  - Hi ha hagut algun canvi en les creences, opinions entre les dones que tenen drets de diferents grups d'edat?
  - Les dones tenen dret a drets més conscients dels factors que causen violacions del dret a l'aigua? Què passa amb el dret a la sobirania?
  - Quin ha estat el nivell d'implicació i participació dels titulars dels protagonistes en la identificació i execució del projecte?

Això implica l'avaluació d'aspectes com:

- En les diferents accions i activitats hi ha hagut una diferència entre la participació d'homes i dones?
- El disseny és coherent amb els processos proposats?
- Qui va participar i com en la formulació de la intervenció?

Es tractaria d'analitzar el grau de participació i implicació d'homes i dones, analitzant, si escau, per què les dones van participar menys o estaven menys representades.

- S'han tingut en compte les tasques domèstiques, productives o de cura a l'hora de dur a terme activitats?
- Fins a quin punt dones i homes van participar en el seguiment de les activitats del projecte?
- Hi havia membres que representen a tots els grups d'interès?

5.4 SOSTENIBILITAT qüestions que cal analitzar durant l'avaluació

El criteri està fonamentalment lligat a les capacitats dels protagonistes per assumir, de forma autònoma, la continuïtat dels efectes desitjats. Per a això, se centra en l'avaluació de qüestions com: adaptar l'estratègia d'intervenció a les capacitats locals dels actors locals i a les polítiques

locals existents; grau i qualitat de la participació dels grups d'interès en totes les fases del projecte.

- Quins efectes positius de la intervenció tenen el potencial de ser sostinguda després del final del període d'intervenció? Es tracta d'avaluar aspectes com:
  - Quins resultats i impactes es poden mantenir? quines no ho són?
  - Caldria accions de seguiment i suport per consolidar els canvis que s'han iniciat? Què es proposaria? Quines serien les perspectives a llarg termini?
- Les capacitats dels titulars de drets i titulars de drets els permeten prendre possessió dels resultats de la intervenció? Es tracta d'avaluar aspectes com
  - Quines han estat les lliçons més rellevants apreses per la població participant? La intervenció, en termes d'enfocaments, metodologies i accions desenvolupades, és adequada a les capacitats locals i als sistemes socioculturals de la província d'Inhambane?
- El context i les institucions locals (portadores d'obligacions i deures) donen suport als efectes de la intervenció a curt i mitjà termini? Es tracta d'avaluar aspectes com:
  - Les polítiques locals, sectorials, regionals i nacionals faciliten la continuïtat dels efectes del projecte? Els actors estratègics implicats en el programa tenen la capacitat de promoure efectes positius i respondre a aquests efectes a les seves prioritats?

6. FASES I EINES DE L'AVALUACIÓ

6.1 Fases de l'avaluació

L'avaluació constarà de les següents fases:

1) Plantejament: definició de les característiques de l'avaluació

2) Preparació de l'avaluació: estudi documental i informe per concretar la metodologia i establir els criteris d'avaluació. La metodologia proposada ha d'incloure l'ús de mètodes qualitius i quantitius i reunions amb les parts interessades involucrades en el projecte integrant l'enfocament basat en el gènere i els drets humans d'una manera coherent amb els objectius i objectius de l'avaluació ja establerts.

3) Realització de l'estudi d'avaluació: recollida d'informacions, treball de camp, anàlisi de resultats i elaboració del relatori preliminar.

4) Gestió dels aprenentatges de l'avaluació: triangulació dels resultats, elaboració de l'informe final d'avaluació amb les conclusions i recomanacions pertinents.

En cada etapa s'hauran de descriure les activitats, el lloc on es realitzaran, els recursos i el calendari.

6.2 Mètodes i eines d'avaluació

S'ha de detallar la metodologia i els instruments utilitzats per a la recollida de dades i la recollida directa d'informació. És recomanable utilitzar tècniques participatives que combinin informació qualitativa i quantitativa.

Durant la fase d'estudi i anàlisi de la documentació del projecte, l'equip avaluador tindrà accés als documents relacionats amb la intervenció necessària per a l'avaluació del projecte.

Documents	Contingut principal
Documents de formulació i annexes	Antecedents, estratègia, calendari i resultats del projecte. Context de la intervenció, indicadors i fonts de verificació.
Relatories de seguiment	Relatories i fonts de verificació
Fonts de verificació, material gràfic i audiovisual de les activitats de la intervenció	Contngut de les activitats de la intervenció.
Acords de col·laboració	Reunions d'acompanyament i coordinació
Altres annexes de formulació, relatories o acompanyament.	Informació complementària.
Normes ACCD	Normes de justificació tècnica i econòmica, objectius de monitorització i avaluació.

6.3 Perfil de l'equip d'avaluació

L'avaluador o equip avaluador pot estar format per un o un grup d'experts amb els següents perfils i qualificacions:

- ✓ Qualificació i formació de l'equip de consultors en anàlisi i tècniques quantitatives i qualitatives de dades.
- ✓ Coneixement del context cultural, social i polític i del marc jurídic moçambicà
- ✓ Experiència demostrable en avaluacions amb un enfocament de gènere i drets humans (EBGiDH).
- ✓ Forta experiència en l'avaluació de projectes de cooperació al desenvolupament, principalment projectes centrats en el sector agrícola i de l'aigua i el sanejament; (mínim 5 anys)
- ✓ Coneixement dels principis de la gestió del cicle de projectes i els mètodes de treball;
- ✓ El coneixement del portuguès és essencial i la capacitat d'escriure informes seria un avantatge.
- ✓ L'experiència en la realització d'avaluacions i/o estudis de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) serà un valor afegit.
- ✓ Experiència en la realització d'avaluacions i/o estudis a Moçambic, preferentment a la província d'Inhambane;
- ✓ En el cas d'un equip d'avaluació, la seva composició d'experts ha de ser equilibrada, de manera que els diferents aspectes de l'avaluació del projecte (mètodes i tècniques d'avaluació), tal com s'estableix en aquests ToR, incloses les qüestions transversals, estiguin totalment coberts;
- ✓ Experiència demostrable i especialització en metodologies participatives.

7. PRINCIPIS DE L'AVALUACIÓ

L'equip avaluador serà guiat al llarg del seu treball, seguint els principis bàsics de la conducta ètica i professional:

Anonimat i confidencialitat. L'avaluació ha de respectar i orientar les persones per proporcionar la informació, garantint l'anonimat i la confidencialitat de la informació recopilada.

Responsabilitat. Qualsevol desacord o divergència d'opinió que sorgeixi entre els membres de l'equip o entre l'equip o l'implementador col·lectiu de la intervenció serà discutida i consensuada en l'entitat contractant.

Integritat. L'equip avaluador té la responsabilitat de destacar els temes no esmentats específicament en aquests termes de referència, i cal obtenir una anàlisi completa de la intervenció.

Independència. L'equip avaluador ha de mantenir la seva independència i actuar com a finalitat del procés de recollida d'informació, declaracions i conclusions sobre la intervenció avaluada.

Validació de la informació. És responsabilitat de l'equip avaluador assegurar la veracitat de la informació recollida per a l'elaboració de l'informe.

Incidents. Els problemes que es produeixin durant el treball de camp o en qualsevol altra fase de l'avaluació s'han d'informar immediatament a l'entitat contractant. En cas contrari, l'existència d'aquests problemes no podrà ser utilitzada per justificar la no obtenció dels resultats establerts en aquests termes de referència.

Sancions. En cas de retard en l'entrega dels informes, o en el cas que la qualitat dels informes lliurats sigui clarament inferior a l'exigida i acordada prèviament, s'aplicaran les sancions previstes en el contracte signat.

8.RESULTATS ESPERATS

S'especificarà la relació de productes derivats de l'avaluació, les seves característiques i terminis de lliurament. S'inclouran els següents elements:

1. Informe d'especificació metodològica
2. Informe de treball de camp
3. Informe d'avaluació preliminar
4. Informe final d'avaluació. Aquest informe inclourà resultats, conclusions, lliçons apreses i recomanacions.
5. Informe executiu

Tots els informes aniran acompanyats d'annexos que continguin les fonts de verificació de l'abast dels indicadors proposats.

Nota: L'equip avaluador ha d'incloure a la portada de cada producte la frase "l'opinió expressada per l'equip avaluador no es correspon necessàriament amb la de l'ACCD".

9. PLA DE COMUNICACIÓ I DIVULGACIÓ DELS RESULTATS

Un cop l'equip avaluador ha presentat els resultats de la seva anàlisi en l'Informe d'Estudi d'Avaluació, s'ha de tenir cura d'assegurar que els resultats de l'avaluació s'utilitzen adequadament i compleixen els requisits per als quals van ser destinats. En aplicació dels principis de transparència i utilitat, i en la mesura del possible, s'ha de promoure l'accés i difusió dels resultats i productes generats per l'avaluació amb els objectius de:

- ✓ Facilitar l'aprenentatge basat en l'evidència, útil per a la presa de decisions i per millorar la qualitat i la capacitat de transformació de les accions futures.
- ✓ Rendició de comptes als ciutadans de Catalunya i Moçambic
- ✓ Fomentar la participació i l'accés als resultats d'avaluació per part dels grups implicats.

S'han de descriure les activitats de comunicació necessàries per a la difusió dels resultats de l'avaluació i s'ha d'especificar la necessitat d'adaptar-les als diferents públics objectiu. S'han de

descriure els instruments a utilitzar (mitjans audiovisuals, gràfics, documents escrits, etc.) i les activitats a realitzar.

Per a la difusió, es durà a terme una sessió final d'avaluació presencial amb la participació del promotor, amb la participació de la contrapart en línia, amb especial èmfasi en els resultats i elements significatius de l'avaluació.

10. PERÍODE D'AVALUACIÓ

L'avaluació es realitzarà durant un període aproximat de 10 setmanes.

Els terminis d'avaluació així com les dates de lliurament dels informes es fixaran en el contracte a signar amb l'assessor avaluador. L'informe final no es lliurarà més enllà del 30 de setembre de 2022.

Calendari aproximat:

- Preparació administrativa, aproximadament 2 setmanes
- Estudi de la documentació, aproximadament 2 setmanes.
- Treball de camp, aproximadament 2 setmanes
- Preparació de l'informe, aproximadament 4 setmanes

Com a producte de l'avaluació final, s'espera tenir:

- 1 informe final en format digital i 2 còpies impreses.
- 1 document digital de presentació i difusió (power point, prezzi, genially, o similar) que inclogui particularment: les bones pràctiques, lliçons apreses i recomanacions de millora.

11.PRESSUPOST

L'avaluació té un pressupost de 603.500,00 MZN amb impostos inclosos, que ha d'incloure totes les despeses, tant els costos d'operació com les despeses per a la realització del treball de camp. Aquests honoraris inclouen els honoraris del taxador, les traduccions, els desplaçaments, l'allotjament i altres despeses d'explotació incorregudes per l'equip en la realització de l'avaluació.

12. PRESENTACIÓ DE PROPOSTES

La proposta tècnica ha de contenir almenys la informació següent:

- Metodologia de treball detallada; Aquesta secció es considera molt important, s'espera que l'equip d'avaluació detalli la metodologia suggerida per respondre les preguntes d'avaluació segons la llista de fonts de verificació, informació útil i actors.
- Pla de treball amb el teu calendari
- Pressupost detallat i
- Currículums dels membres de l'equip avaluador

Les propostes es poden **enviar fins al 13 de Juny de 2022**, a través del següent correu electrònic: uxia,brasa@esf-cat.org, indicant a l'assumpte "Avaluació externa final del projecte ACCD".